

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szentháromság-tér 3.
Alova a lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak közzendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre . . . . 8.— K
Félévre . . . . . 4.— K
Negyedévre . . . . 2.— K

vidéken:

Egész évre . . . . 9.— K
Félévre . . . . . 4.50 K
Negyedévre . . . . 2.50 K

Egyes szám ára
10 fillér.

Felétős szerkesztő:

BELEZNAV LASZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Laptulajdonos:

DARANYI FERENC.

A családi élet sebei.

(B) A vigasságra szánt farsangi napok egy hét mut'án mint másutt, úgy nálunk Jászberényben is lezajlanak. A vigalmi idők alatt szerzett czeretek és tapasztalatok nyomán az esetek sok, éleseihez szövődtek össze az emberek, családok részére.

Mikor a családi élet szomoró felbomlásáról írnak, beszélnek az emberek, rendszeren *egyik* vagy *másik* családtagban keresik a hibát. Vagy a férfin, vagy a nőben. Vagy — másszor — többször — mind a két-
tőben.

Pedig tessék elhítni, nem mindig jó helyen és nem mindig kellő lelki ismerettel keresi a társadalom a családok baját.

Azok a családtagok — férfi és nő egyaránt — sokszor, mondjuk nagyon sokszor igen jó lelkek. Meg van bennük a családi életre való kölcsönös szeretet. Sőt komolyság, jó tiszta szándék sem hiányzik.

És mégis . . . . mégis!

Elérkezik a bomlasztó baj. Bekopogtat a családás. Ez az előposztája az elégedetlenségnek, a családi katasztrófáknak, szerencsétlenségeknek.

Mondják, hogy vannak hajók, melyek az óceánon egy-egy óriási viharral szemben ugyancsak megállják helyüket. De ha ezek a nagy hajók mindjárt a tengerre való bocsátáskor magukkal *szut* visznek be: könnyen megjárhatják. A lassan, de annál biztosabban és láthatatlanul rágó szu a legnagyobb biztonságu szervekkel ellátott hajót is kikezdi és egyszer csak elmerítethi.

Ezt a képet, ezt a hasonlatosságot látom én a családi élet hajóján is. Nagyon sok-sok családi élet hajója fel van szerelve látható biztonsági eszközökkel. A férfinak van jó hivatala. Van két munkabíró keze,

amely ma bizony ér annyit, mint sok-sok ernyedt lélek diplomája, vagy hivatala. De többet is. Van élet kedve. Van nemes szíve, gondolkodása. A nő erényes, jó lélek. Szorgalmas, házas. Sőt önfeláldozó is. Az élet, a társadalom tengerén egy-egy nagy vihart így szerencsésen át is élnek az ilyen családok.

De fájdalom . . magukkal vittek a *láthatatlan szut*. Szinte örököltek valami terheltséget. Talán nem is a szülőktől. De a kortól: a *társadalomtól*. A környezetől. Átszármazott reájuk a leggyűzelelenség erejével: az *igények túllengése*. Ezek titkon, de biztosan rágják a családi élet fáját. Eszre sem veszik. Akarat — betegséget kapnak. És ez a betegség elaltatja, elkopítja őket. És akkor veszik észre, mikor már súlyedőben van családi életük hajója.

Nem szükséges tehát mindjárt

TÁRCA.

Farszky Ferenchez

cimzetes kanonokká történt ki-
nevezetése alkalmából.

Ünnep van a jászföldön, ünnep,
Fésleges, csendes, izajjal,
Váratlanul jött, mint a villám,
Vártaiban áltsuhan
S fény, tiszta fény támadt körötte,
Fényárba von szívet, szemet,
Azt hűve, lángra lelkesíti,
Emert könyvekkel tölti meg. —

Te vérről áztatott márk föld,
Mely büszkén ördöz jász neved,
Ne, oh ne oltsd ki örömlángod,
Ne reptsd, ne titkold könyvedet.
Hisz az, kiért a szívek égnék,
Könyvek peregnék, téged is
Hét lusztrumon át borda szívén
S omlott könyved érted is.

Ősz pap! hű nyájad eber öre,
Ségis aláztos fia!
Érejtél az bir etől, s im
Csak fel kellett találnia.

Utómad jött sebes szárnyakkal,
Hivatlanul betért oda,
Hol mint szerény lelked remélté,
Nem fog föllelni, nem, soha!

Csalódtál! ah, de ily csalódás
Dicsőség és nem fájdalom. —
S míg ez milliókat sőt naponta —
Az egyet ér évszázadon
Oh boldog ősz! ki ez utóbbi
Érted meg annyi sok közül,
Vajha báberod millióknak
Szolgálna-majdan ösztönül!

Te törpe kor, ti törpe lelkek
Tekintetek e főre föl,
Midőn a bir, lánc, hatalomvágy
Rettenő szomja oldódot:
Tamatokat lemondást tőle,
Megvetni e bálványokat,
Ne adjatok el ériok mindent:
Elvet, hitet, magokat!

Sasszárnyakon jár a dicsőség
S mint a sas, ormokon lakik;
Csak a nagy szív, magasztos elme
Hatalmat e magasztal!
Mig az önző, ragyogni vágyó
Lélek jutalma: délbáb,
Mely átnkörrel csalogatta
Hínár között idébb-odább.

Erényeid sasszárnya fölött,
Mint illeszt a tüzes székét,
Oda hol a pálmák virulnak
És hervadatlan a babér,
Oh szép erények, csak vigyétek,
Tartsátok a magashoz Ot,
Ellen, barát hadt lássa meg jól
Az önzelen igazi, dicsőt.

Az új mézajuk Bernarodot,
A gyermekek örangyalát,
Szegényeket keblére zárn
Nagy uralmu számarítánt!
Az ölfonyét tépó Mártont —
Hol a nyomon ötött tnyát,
Miklóst, ki erszényét őríti
Es bünből ment leányt, anyát!

Folytassam-e, nem, nem elég volt!
Kihull kezemből az ecset,
Művész kéz méltó e képhez,
Kit égi szellem ihletett.
Csak felkemet küldöm még hozzád
Lantomnak zengő húrján:
Haladj soká, Te tisztes ősz pap,
Dicsőségednek utain!

Drávai János.

és minden esetben a családi élet bomlásának okait valami nagy, megrázó katasztrófában keresni. Vannak családi drámák, melyekhez nem kell hátulenség, sem kártya, sem bűrze, sem valami regényes csalódás. Nem kell kizárólag bennünk és csak bennünk keresni a bomlasztó, pusztító elemeket.

Lehetnek ott láthatatlan bajok. Titkon, de biztosan használható szu morzsolhatja annak a családnak hajóját. Mindjárt az indulás kezdetére vitték magukkal, — a kor, mai társadalmi fel fogás csempészte oda az ő életük folyásába.

És ezekre a kicsiségekre a mai társadalom, a mai szülők, a mai új házasok édes keveset várnak. Sőt természetesen tartják és elkerülhetetlen feltételeknek. Ami nélkül közsájra kerülnek, megítéltetnek és elcitoltnak. Kítől? Kikről? A társadalomtól. A világtól. Pedig az a cudar világ aztán az első kritikus, — a legkégyetlenebb kritikus, aki nagy képességgel állítja fel az erkölcsi tetelt: *Fényes berendezés, flanc, fényezés — szomorú vég.*

Hát csak a szomorú családok a kisebb bajokkal. Keresünk meg őket. Tárjuk fel leplezetlenül azt a láthatatlan szut, amelynek pusztítása immár — nagyon is szembeszökő. Ugy szólván felénk kiáltó.

Megyei és városi ügyek.

Vármegei közgyűlés. Jásznagykunszolnok vármegye törvényhatósága e hó 25-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek a haladékok nem tűró ügyek közül összesen 31 tárgya lesz. Ezek között van az alispán előterjesztése a mozgásítás esetén működésre hivatott lovatok bizottság elnökeinek megválasztása iránt. Előterjesztés a folyó évben építendő munkázatok ügyében. Tárnyaltatni fog a jászárokszállási vasúthoz vezető és a jászlynszaryai vasúti hozzájáró kút építésének ügyé. Legtöbb tárgya Szolnok városának szreptel ezen rendkívüli közgyűlésben. Jászberény városának egy sine.

Városi közgyűlés. Jászberény város képviselőtestülete e hó 21-én kedden del előtt rendkívüli közgyűlést tart, melynek felette fontos és érdekes tárgyai lesznek. Ugyanis tárgyalatni fog:

A főtér rendezésére vonatkozólag beadott összes ajánlat. V. t. mérnök véleménye jelentése. Mátra-Körösvidéki Egyesült helyi érdekű vasutak, részvénytársaságnak általunk már ismeretlelt átirta a nagykútjászberényi-hevési vasút létesítése tárgyában. Az 500.000 koronás kölcsör felvétele s a pénz elhelyezése tárgyában tanácsai vezetés. Közig. bizottság határozat a tanyai

iskolák felkerítése tárgyában. A fogyasztási adópénztár 1910. évi forgalmáról adóügyi jegyző jelentése s ezzel kapcsolatos kérények tárgyalása.

Újabb városi közgyűlés. A város képviselő testülete e hó 27-én még egy rendkívüli közgyűlést fog tartani terminusos ügyek elintézése céljából.

„Féltük a tudománytól!”

Az Egyet. Phil. Közöny 1911 jan. füzet I. lapján olvassom, hogy a hagyományokhoz való tere ragaszkodásból „feltehető és még ma is féltük a tudománytól...” (t. i. a katolikusok). Ez, sőt az egész oldal szövege és a reá következő két oldal mélyen megzomorított. Tudományos, intelligens emberek ezreit oly halgásnak tartani, hogy féltük a szentírást, nehogy valami hamisít talájon fel benne a kerülhetetlen szigorúságu exakt tudomány, — ez egy kissé kemény szó —. Ezt így nem hagyhatom.

Ez már csak azért is hatott ream oly bántóan, mert hisz a napnál fényesebben fénylik-ragogy az a tény, hogy az egyházi hatalmasságok a tudománytól nem félték soha sem. Hiszen b. e. XIII. Leo pápa még külön a világ leghevesebb nyelvtudósait, természettudósait egy állandó bizottságu hiva össze, amelyek egyetdli foglalkozása a szentírás, ép a modern tudományok szempontjából is, tanulmányozni és megvilágítani. X. Pius pápa által pedig ez a szentírás fele iskola a legszebb virágzónak indult.

Hogy a szentírást nem adják bárkinék felvilágosító jejegyzetek nélkül a kezébe, hogy az olvasson és irni is alig tudókra nem bízzák, hát ez elarokozottság a tudomány elő? A lángeszű görög lyrikusnak, Pindarosnak dör tájszólasú himnuszait felvilágosító jejegyzetek nélkül a 4 évig egyetemi tanulmányokat végzett tanárjelölt is vagy nem érti meg, vagy alaposan félre érti. És a Peicistratos homerosi bizottsága nem akármilyen fokú műveltségű emberekből állott.

Miert nem dobták ki belőle a Aristarchost, s vették volna az utca népét Homeros hermeneutikájára (magyarátára)? — „Mi az istenséget is kutatjuk, Pálnak utasítására, — mondá egy miskolci református pap — annál is inkább a biblia könyvét.” (Gün. értes. 1909.) Istent és az ő kőnyvét? Márkinék kritikája alá vetni és belé magyarázni azt, amit kinek-kinek leiszak belőle kihozni, — hát kérem — Madách is megköszönné, ha európai nevezetességű művét, minden jött-ment ember magyarázatánál!

A szentírás az egyház a római tudós bibrosokból álló és a különféle egyetemen kiváló tehetségűkkel kiffitt emberekre bízzák és bízták is eddig mindig. — Tessék, kérem, a roppant irodalmat áttekinteni, mely épen a szentírás magyarázatát, értelmezését tűzte ki feladatúl. (Bár-

mely antiquarius katalogus, különösen a müncheni Rosenthal-féle, felvilágosítással szolgálhat!) Csengeri dr (a „Homeros-magyarázó”) maga mondja, oly roppant irodalom ez, hogy még a Homerosról szóló is felhullma, pedig ez oly nagy, hogy — mint Ponori Thewtwerk mondja, hogy — Adam, ha a paradicsomban kezdte volna meg a homerosi irodalomnak átoivasását, még most sem lenne vele kész...

Nagyon sajnálom, hogy épp tudományos folyóiratokban hozokodunk elő ilyen vádakkal, mintha mi katolikusok sem volnánk más, mint egy nagy buta tömeg, a kik — mint a denevérek — félnek a világságtól, s mint a baglyok, odukba vonnak vissza, ha kezd a tudomány fénye csillogni. Nem szeretném, ha ep a Phil. Köz. lépne e tere, már csak azért sem, mert ez a egyetlen klasszikus philológiai közönyünk, ha ilyen kifetések miatt a katolikus intézetek elhagyják és elállnak támogatásól, akkor ismét ep a felekezeti háre lesz az oka, hogy a magyar tudomány semmikép sem tud felvirágozni. Objektív támadásokkal mindig elfogadunk és nem térünk ki előle, s ha hiba van, igérjük, hogy megjavulunk. De így támadni, hogy a támadás maga nagy elfogottság szülemény legyen, és ezen a tereu oly járátolságot írni el, (t. i. a katolikus hitrend szer körül, amint szegyeinek az afrikai felismadók vallási rendszeréről előlúti), az már legalább is nem szép.

Nekünk a szítás hitünk és törvényeink ködének. Ugyan melyik államogya törvényét tudatlanok és idegenek magyarázhatják bizon? Nem tere az szemellel más interpretáció, csak a magáé! Sőt még sok alttalvával szemben is nagyon féltékeny. Így tesz az egyház is! És ezt neki rossz néven venni? Emattól azzal vádolni, hogy léti a tudományól, A-Kurán-ját, mint a mohamedánusól!

Az a vád is rendkívül nagy tájékoztatásról tanuskodik, hogy Luther előtt a katolikusok bibliájukat eldugták, elzárták, alhoz nyúlni, azt kiadni, magyarázni nem merészelte volna haladó, mert az egyház kiátkozó mennykövei sújtják vala! — Ugyan tessék megérteni (ismét) a Rosenthal-féle antiquarius katalogusban a Luther előtti biblia irodalmat, — mily gazdag volt az!

Egyszóval, ha támadnak, legalább ne támadjanak bennünket *ily csekély tájékozottsággal!* *És az ezt lértük!*

—dxl. főgn. tan.

*) Ehelyen legyet szabad egy kis fizet-sorozatba felvinni a m. t. olvasók figyelmét.

Bangha Báb dr S. J.-től „Krisztus és a modern társadalom” c. alatt 15 füzet fog megjelenni 2 kor. előfizetési díj mellett, egyes füzetek 30 fill. (Budapest. VIII., Mária utca 25, a szerzőnél kapható.) „Krisztus helyzete a modern társadalommal szemben”. „A szentírás és a keresztény irodalom tudományos értéke”. „A racionalizmus vereségei”. „A szentírás könyvek tudományos értéke”. „Az ó-babiloni leletek”. „Bíbel-Babel romjai”. „Az evangéliumi történeti értéke”. „Regényt akartak-e irni az evangélisták?” stb. címek alatt vi-

lági katolikusok számára rendkívül hasznos, élvezetes cikke már megjelentek (I.—III.) Világi katolikus intelligenciánk jól teszi, ha felvértezi magát a modern támadások ellen. Papoknak, egyházi és világi embereknek, kik beszédekert szoktak tartani a „Népszövetség”ben, a Kath. Körben, a Legény-Egyletekben rendkívül előnyös forrás munkául szolgálhat.

Aktualitások a hétről.

FÓVÁROSI LEVÉL.

Porzolt sajtótere. A napokban folyt le a budapesti bíróság előtt az u. n. „magyar” sajtó kiköltött fő-fő munkásának a Pesti Hírlap szellemű „Esti levei”-irójának, Porzolt-nak, a sajtótere. Ugyancsak kivágott a per folyamán, hogy mennyi a szemét, a kivágál való fekély és a bűnös manipuláció a fővárosi sajtó hatalmas szervezetében. Az a sok pszichológus, minden társadalmi illet felugása, mely az ügy folyamán szemünkbe ötlök, mind-mind ott mutatják, hogy semmi kíméletet, semmi elnézést sem érdemelnek ezek a tintakazárók, kik az egyéni becsületet minden ok nélkül minduntalan lepiszkálják. S még ezek vindikálják magoknak aztán a magyar sajtó tisztas munkásainak nevét. Istök ücsse nem rossz!

A galiciai kocorsómások ügye és a sajtó. Az ausztriai kormány elrendelte, hogy a galiciai pálinka-mérések egy részét csukják be. Ez kétségkívül igen idős rendelet, hisz a pálinka teszi főnkre a népet erkölcsileg és anyagilag. E rendelet következtében persze egy néhány száz kocorsáros élesik az eddig oly busásan jövedelmező üzletől (Nüni, majd ök nem értik, hogy hogy kell a bort felvizelni!) De mi közünk nekünk ehhez. Lelekem rajta! én nem tudom. De tudják ám ök. (Meggusgom, hogy az illetők rendezetlen vallási viszonyok közt élnek.) Csapnak is étkelen nagy lár-mát. Ugyan hol? Hát az újságokban s különösen az „Ujság”-ban. B. ur (a lap alkalmi filozófusa) előveszi tollát, egyet sodor bajnaksz s oda konkludál, hogy nem szabad főnkre tenni azt a pár száz kocorsárosat, inkább pusztuljon az ezernyi nép. Na ja! hisz értem már: hogy az üzlet minden előtt.

Tóth Tivadar.

Az elhagyott férj bosszúja.

A vadházasság vége.

Jásztelek, 1911. febr. 15.

Tűz.

F. hó 15-ének kora délutánig nagy riadalom verte fel Jásztelek község lakóinak békés nyugalma. Tűz van, tűz van! kiabálták össze-vissza s ki rocskával, ki

villával sietett a magasra felcsapott lángok és füstoszlop irányában. A felvert hang-rang kongása, a nagy jedség, a zűrzavaros futkosás, mellyel a falu minden részéről összedöglött a nép, egészítették ki e ritkán történő veszedelem pechét. Szerencsére a községháznál már ott tartózkodtak az előjáróság vezetői s ezeken gyors intézkedésére a szivattyúk és vízeshordók azonnal a pusztító elem színhelyére vitettek s megkezdődött az oltás.

A megolvadt hótól duzzadt égő nád-tetőzet, amit a víztömlő erős sugarái belehatoltak, félelemes reccsással-roppogással hullott a földre szerteszét, míg a ház tulajdonosnője megmentelt ingóságainak romjain kezeit tördelve fájlalja házának pusztulását. Körülötte gyermekei síkonganak s mellette egy dögredő ember áll a fájdalomtól eltorzult arccal. Az oltással sikerült a szomszéd házakat megmenteni, de a kigyuladt ház falig legett.

A tűz oka.

Lapunk munkatársa és jászteleki tudósítónk, aki szintén jelen volt és segédkezett az oltásnál, tudakozódott a tűznek oka felől a károsultaknál s a következő dolgokat tudta meg. A tűz oka gyújtogatás. A gyújtogató pedig senki más, mint a ház tulajdonosnőjének ura: Gulyás Ferenc, jászteleki illetőségű, jelenleg budapesti lakos, napszámós.

Előzmények.

Az ügy háttere igen sok tanulságot nyújt. Gulyás Ferenc a gyújtogató, ezéltől néhány esztendővel elhagyta feleségét, gyermekeit és Budapestre költözött, családjával mindenféle összeköttetést megszakítván. Az asszony pedig, miután minden könyörgése, hogy férje visszatérjen hozzá, hiábavaló volt, kapta magát s vadházasságra lépett egy jókohaival Bóna Ferenc nevű emberrel, akitől már egy gyermeke is született; férje ellen pedig beadta a válókeresetet.

Mikor ezt Gulyás Ferenc, a férj megtudta, hazajött feleségéhez s kérte őt, hogy a válóperit vonja vissza és a házassági viszonyt ismét ujtsák meg. De mind-ett csak azért tette, hogy feleségének vagyonát képező kisháznak felérését magának megkaparítsa s majd aztán újra odébb álljon. Az asszony azonban hajthatatlan maradt.

A bűs.

Ekkor a férj kegyetlen bosszura határozta el magát. Február hó 15-én még egyszer leutazott nejéhez Jásztelekre s kérlette őt a visszatérésre. Kérését és könyörgését az asszony most sem teljesítette, azzal az ürüggyel, hogy ruháját szedi össze s véglegesen távozni fog, a padlásra ment s a tetőt szalmacsóvával felgyújtotta. Majd mikor a padlásról lejött Bóna Ferencel, a feleségével közös háztartásban élő férjével találkozott, revolverrel ráölt és elrohant.

A tűzhöz siető emberek meg látták őt, amint futva Jászberény felé menekült; számdió volt ugyanis a legközelebbi vonatáll Budapestre utazni. Lapunk munkatársa a községháznál azonnal ápolás alá

vette a sebesülteket, akinek sterencsére csak a balkarján ejtett jelentéktelen sebet a golyó, majd pedig a vett személyleírás után azonnal telefonált a jászberényi csendőrsparancsnokának, hogyha egy alacsony, barna bajkus, kerek arcú, kockás sapkát és kávészin téli kabátot viselő ember Jászberénybe érkezik, valószínűleg az állomásra, mindjárt tartóztassák le. S mikor később híre járt annak, hogy a gyújtogató feleségét és családját is elpusztítandó a faluba visszatért, a belrendőrt két ember kíséretében nyomozására küldötte ki.

Elfogatás.

Az esti órákban vett telefonát esztétis szerint a tettes Jászberényben Kadó Károly csendőrszervező elfogta, amit a vasutellé igyekezett s most a csendőrlaktanyában vasra verve várja méltó büntetését.

UJDONSÁGOK.

— **Uj rovatunk.** A mi számunkban „Aktualitások a hétről” cími állandó rovatunkat nyitjuk meg, melyben fővárosi levelek alakjában országos és helyi érdekű aktuális esetek fognak tárgyaltatni legkönyörre humoros módon. A rovat vezetője Tóth Tivadar tanárjelölt budapesti levelezőnk.

— **Tanária előléptetés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Trajtai Ferenc helybeli kir. főgimnáziumi tanárt a VIII-ik fizetési osztály 3-ik fokozatára léptette elő.

Meghívó. Dr Studinka Elemér, földművelésügyi miniszter kiküldöttje, f. évi február 19-én, vasárnap d. e. 11 órákor a városház nagyertermében a tejszövetkezetek hasznáról és megalakításáról szakszerű előadást tart.

Ezen, úgy a gazdaközönségre jelentékeny szempontjából, mint a fogyasztók és érdeklődőkkel tisztelettel meghívom.

Dr Viszney Béla.

— **Iskolai előadás.** Egri György állami iskolai igazgató ma vasárnap d. u. 2 órákor a Tanoncotthonban magyar történelmi előadást tart.

— **Évzáró közgyűlés.** A jászberényi földművelők és iparosok fogyasztási és értékesítő Szövetkezete ma — vasárnap — d. e. 10 órákor tartja XI. évi közgyűlését a városháza termében. — Az üzleti forgalom a múlt évben igen szép volt. Tagjainak 1 kor. 40 fill. osztalékot fizet előzetresként.

— **A téli hangversenyek rendezése** a következőket közli: A harmadik és egyuttal utolsó hangverseny f. hó 25-én lesz. Közreműködnek: Mosshammer Román hárfaművész, a m. kir. Operaház tagja, a m. kir. Zeneakadémia tanára, Stephanides Károly zongoraművész, a Vigaszínház karnagya és Vencell Béla a m. kir. Operaház kiváló basszistája. A műsor a következő: 1. Zongoraszimf. Előadja Stephanides Károly zongoraművész, a Vigaszínház karnagya. 2. a) Mozart: Varázsfuvola c. operából; b) Schubert: Halál és lényaka; éneki Vencell Béla a m. kir. Operaház tagja. 3. Schubert: Fantázia. Hárfán előadja Mosshammer Román hárfaművész, a m. kir. Operaház tagja a m. kir. Zeneakadémia

tanára (Ót perc szünet) 4. Zongorasám. Előadja: Stephanides Károly. 5. a) Lörzng Fegyverkövacs c. operából; b) Magyar és Kuruc dalok, éneklé Vencell Béla. 6. a) Alvinc: l'Adieu, román; b) Schuecker: Mazurka; hárfán előadja Mosshammer Rómin. Kezdeté pont 8 órakor; az ajtók az egyes számok alatt zárva lesznek.

— **A főgimnázium hangversenye.** A főgimnáziumnak f. hó 27-én tartandó, táncos egybekötött hangversenye nagyban folynak az előkészületek. A közönség nagy része megelégedéssel fogadta a hirt az így alakban néhány év óta születelő hangverseny felújításáról, és az előjelölött itélve az estély sikere biztosított látszik. A meghívottak az estélyre a napokban már szerzőkdeltek. Akik esetleg nem kaptak esz ereit igényt tartanak, forduljanak a főgimnázium igazgatóságához.

— **A felsőjárás népmozgalma.** A jászági felsőjárás körében befejezett népszámlálás eredménye a következő: Felsőszentgyörgyön 2495 főnek találottát. A 10 ével ezelőtől népszámlálási szerint volt 2378 lakosa — a szaporodás 117, P. monostoron volt 1389, most 1481, a szaporodás 92. Jászényszarun volt 5677 — most 7129, a szaporodás 1452. Jászárok-szálláson volt 12067, most 13679, a szaporodás 1612. Jászdósnán volt 4121, most 4553, szap. 432. Jakóháman volt 4052, most 4354, szap. 352. Jásztréken volt 2694, most 2847, a szap. 153. Alattányon volt 2133, most 2418, a szap. 285. Jánosújváron volt 3964, most 4267, a szap. 303. Így a járás 10 évi szaporulata összesen 4798 lélek.

VI-ik előadás. A helybeli kir. főgimnázium szabad liceum előadások sorozatán tegnap dr. Barsy József tanár, lapunk munkatársa tartott előadást, melyről jövő számunkban referálunk. A legközelebbi előadást szerdán dr. Csoma Kálmán tanár tartja a testi és szellemi munkáról.

— **Egy új hatású gyógyszer.** Saját tapasztalat, felvilágosító és elismerő levelek szemlétele nyomán tudomás szerzünk egy legújabb különös hatású gyógyszerrel, melynek ismertetését — nem reklámként, hanem a szenvedő emberiség érdekében — szükségesnek látjuk közzélni. A gyógyszer neve: „Calcarin” (Ketted phosphorsavas calcarin) Németországban „Senercalin”-nek nevezték el. Egy frankfurti vegyész tanár sikerült készítenie a só alakú gyógyszer, akitől az Ausztria-Magyarországba, valamint a keleti országokra néve a gyártási illetve forgalombahozási jogot Kossuth László dr. újszászi orvos szerzte meg. Ez a nálunk még ismeretlen kölesim izi gyógyszer — a legelőkelőbb orvosok s klinikusok tapasztalata szerint is feltétlen jó hatású bármilyen okból fellépett testi gyengeségek, gyermekek fogadásánál, angorkánál, csontbetegségek, gerincgömbölyödések, csontgyulladás, Werthof-kóránál és skorbútnál. A calcarin só felírású helye Magyarországon Székony János újszászi gyógyszerész, kapható azonban a helyi összes gyógyszerteráknban is. A calcarin megvásároljuk a szülők figyelmébe. Sok sátnya, beteges gyermek visszanyerheti egészségét, akik most csak sínlódnak s akiket a szülők folytonosan csak aggódnak.

— **A hó takarítás.** Különös módon fel a hótakarítás és járdatisztítás kérdésé a közönség legnagyobb része. Tudniuk egy gondolkodnak, hogy a havat csak akkor kell már letakarítani, amikor már a havazás teljesen elállt. Innen van aztán, hogy a szép cmentlap járdáknig a hó áll (és ha történetesen egész állonap havaz.) bokáig avagy térdig érő hóban kell közlekedni. Hát a hó és járdatisztítás észszerű szabályai véleményünk szerint másként

értelmezendő. És pedig akként, hogy a járdákról a havat a havazás mérvéhez képest folytonosan kell takarítani. Nemcsak a közlekedés kényelme szempontjából, de a járdalap kimerése okából is szükséges a folytonos takarítás, mert ha a hó a járdalapra alól felengedve red fágy — csáklá-nyozni kell. Ez pedig egyáltalán nem használ a járdalapoknak Felhívjuk a rendőrhatalóság figyelmét.

— **Lampágyr a fogházban.** A helybeli kir. járásbírósi fogházban lampágyrat rendeztek be. A héten már megérkeztek a szerzőszámok is. A gyártógépeket egy villamos motor fogja hajtani. A gyár helyisége a fogház belső épületének a Szilvássy-fele ház felőli emeleti részén van elhelyezve. A lampágyr produktumait a budapesti Magyar fém- és Lampágyr részvénytársaság részére fogja szállítani. A fogházban azonban mindennek dacára a kosárlónas háziiparra tovaabbi folyik, sőt Nemes fogházfelügyelő ezen kívül újabbban a kerti butorok gyártására is lett berendezéssel.

— **Termet gyilkosság.** Borzalmas gyermek gyilkosságról ada hírt a hivatalos jelentés Jászárokszállárról. Az ottani csendőrséget anonn levezető arról értesítettek, hogy Baros Sándorné Veréb Jusztina ottani lakosnő mint egy hettel ezelőt gyermekeit szült és újszülött gyermekét meggyilkolta. A fejletlen alapján a csendőrség megéjtette a nyomozást, melynek során megállapították a hirt valódsága, vagyis hogy a nevezett asszony rendes időre elve született gyümerekeit az árnyékszekre ölte. A csecsemő hulládn megéjtett törvényszéki boncolás alkalmából megállapították, hogy a gyermek elve született. A gyermekgyógyász anyát, ki súlyos betegin fekszik, szabad lóban hagyták — rendőri felügyelet alatt.

— **Mac Swiney pöre és a Vatikán** Mac Swiney volt pápai titkos kamarásnak del Fierro marches ellen indított becslélet-sértési pöréből kifolyólag több fővárosi lap úgy tüntető le a doigot, miútha az a Vatikánra nézve „kino” vagy „kényes”, volna. — Mint nekünk Rómából írják, az igazság az, hogy a Vatikán meg nevezetesen Merry del Val bíboros államtitkár teljes alapatlanni és igazságtalanul keverték bele ebbe az ügybe. Mac Swiney még XIII. Leo pápa lette meg titkos kamarásnak, de mert az utóbbi időben botrányok sülték ki róla és mert miúta egy ellensége még a bíboros államtitkár és más egyházi előkelőségeket is szemérmelen vádakat tartalmazó névtelen levelekkel üldözte, a pápa Swiney megfosztotta kamarási méltóságától és a pápai udvarból kiállította. Mac Swiney del Fierrot tartotta a névtelen levelek írójának és becsléletsértési pört indított ellene. A napokban felszólít tárgyaláson aztán kint, hogy a piszkoló névtelen leveleket egy Du Messin nevű francia báro írta boszúból, amiért hiedelme szerint Mac Swiney egyszer megakadályozta pápai titkoskamarás való kinevezését. Itt tehát alacsony és kicsinyes boszúrul van szó amely részben Merry del Val ellen is irányult azért, mert erővel kézzel látott hozzá, hogy a pápai udvarban forgolódo kétes existenciákkal onnan eltávolítsa. Maga a bíboros államtitkár a névtelen levélró állás piszkolódásait megvetéssel utasította vissza.

— **Monsignore Weiss ügye.** „Az Est” február 7-iki száma nyomán a többi lapok is azt írják, hogy a „Karint-hiai központi Néphank milliós bukásának okozója, monsignore Weiss prépost az amerikai Minesotaban tartózkodik és hogy onnan a Klagenfurti érseki hivatalhoz kérvényt intézett avagból, hogy a minesotai templomban engedjék meg neki a misézést. — E hirtre vonatkozólag Klagenfurtból ma annak közlése érkezett fel az OPEVI—t, hogy msg. Weiss nem prépost és hogy

semmiféle kérvény sem érkezt tőle a klagenfurti érseki hatósághoz. Msg. Weiss-ról a klagenfurti érsekségen csak annyit tudnak, hogy a most évben állított Misesotaban volt, de onnan még újelőtt ismeretlen helyre távozott. Hogy jelenleg hol tartózkodik, arról az érseki hatóság mit sem tud.

A legtöbb fejjájásnak a mértékelen evés és ivás következtében elrontott gyomor az okozója. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy a fejjájás megszűntetésé végett az emésztőszerveinkből eltávolítsuk mindazt a káros anyagot, mely a rosszullétet okozza.

„Mindazon esetekben, — írja dr. Stiller, a nagyhíru budapesti orvostanár — melyekben enyhe, biztos és a gyomrot kímelő sóshajthatóra van szükségem, évek óta csaknem kizárólag a természetes Ferencz József keserűvizet veszem alkalmazásba.” Kereskedésekben vagy gyógytárakban határozottan valódi Ferencz József keserűvizet kell kérni; a hol pedig nem kapható, tessék direkt a Ferencz József — keserűvízfőzősok széküldési-igazgatóságához Budapestre fordulni.

— **Álarcos bál.** Schllinger Károly helybeli oki tünctanító e hó 27-én a Panónia-szálló termében álarcos és jellemestélyt rendez, melyen 9 pontban írott versenyes és farsangi bohóság fogják a közönséget mulattatni.

— **Elvi döntés.** A m. kir. munkásbiztosító hivatal bíró tanácsa legutóbbi ülésében egy konkrét esetből elvi jelentőségű határozatot hozott. Kimondotta, hogy a pénztár által gyógyintézeibe vagy rendes háztartás körén való ellátással gyógyfűrdőbe utalt pénztárral val keresetle nem bíró hozzátartozót, akiket addig keresetből tartott fenn, a rendes háztartáson kívül való ellátás tartama alatt a tag részére a házi ápolás esetén járó táppénz felére igénykövességgel bírnak.

— **A jó sógorok.** Két jó sógor Jászárokszálláson a minap alaposan eldöngötte egymást az utcán. Összeakapszukunk oka az utcai találkozást megelőző perpatvar lehetett, mert mikor az egyik sógor, nevezetesen Gál Lajos napzámás ember a délelőtti órákban találkozott a másik sógorral Bolya Józseffel, se' szó se' beszéd neki támadt és bicskáljával be verte a fejet. A megtámadott sógor segély kiáltására azután lefegyverezték a harcias sógor.

— **Juliana-napja.** A kalendárium szerint is nevezetes névnap szent Julianna napja. A hét ezen napján ünneplők sorában volt urasszonyunk egyik legvilágosabb öz. Vallus Antáné sz. Paray Julianna, kinél számos tisztelő és jóbarát adta le névnapj gratulációját.

— **A lengyel-magyar klubb.** Lemberg f. hó 27-én az 1863.4 évi lengyel szabadságharcban elesettek özvegyei és árvai javára Sagicha Adámné hercegné és Lubomitski herceg védnöksége alatt nagy-szábus táncsal egybekötött hangversenyt rendez, amelyre a magyarországi lengyel barátok meghívtak. Mint halljuk várme-gyenklőt többen készülnék elmenni, jelentkezní lehet dr. Kele József várm. főügyész-nél Szolnokon.

— **Elvesztett ludak.** Sándor Meny-hért altájnny lakos a hrtan arra ébredt, hogy az őljából 4 dbn majludját ellopák. A libatolvajt úgy látszik ki csinálta a dolgot, mert a legszorosabban nyomozás sem volt képes eddig kidejtteni, ki volt a tettes.

Szerkesztői üzenetek.

Tóth T. Budapest. Szives ajánlatát köszönettel vettük. Kérjük további értesítését.

M. P. Törökzentmilitás. A közleményeket megkaptuk, legközelebb sorozni fogjuk. Lapunk érdekében kifejtendő tevékenységét már előre is köszönjük.

P. E. Nagykőrni. Kedves „Bandi-pap-unk! Hol késik az éji homályban az igérettel?!

R. J. Becses küldeményét legközelebbi tárcarovatunkba közölni fogjuk.

Sz. J. Mezőtar. Kissé átdolgozva közöljük a dolgokat. Nagyon helyes eszmék. Hát most már sz újabb vasúti tervzetelt hogy leszünk.

„Érdeklődő.” Hogy melyik a főtér kövezésére vonatkozó legjobb ajánlat még nem áll módunkban sejtetni sem. Szakvéleményről még nem tudunk.

Eladó

gőzcséplőgépek 6-os gazdasági Magánjáró Umráth cséplővel, és erős 6-os Umráth-kazán Umráth cséplővel.

Cim: Zóth János gépész Jásztelek.

Eladó

Vásár-utca 28. szám alatt levő lakház jutányos árban, Bővebbet a tulajdonosnál: Kiss Józsefnél.

Német nyelvtanítás.

Perfekt német nyelvtanítás elfogadlatnak tanítványok. Jászber ny IV-ker. Liliom-u. 8 szám alatt.

Eladó

az Ujerdőben Eördögh János ur szőlője közelében,

3 lánc erdő

azonnal vágható akácfaikkal, továbbá a fehértői temető mellett 10 kat. hold

szántóföld,

részletekben vagy darabban is,

id. Pénzes István

1-ső kerület.

Szülők figyelmébe!

Frankfurti tanár: Dr Schöpffer s kitűnő új gyógyszerre, a

CALCARIN

(NÉMETORSZ.-BAN TAMRKALK segít gyermekek fogzásánál, szív-gercsnél, angolkóránál, csontbetegségeknel, sápkóránál. Satnya gyermekek rövid idő a CALCARIN-tól megerősödnek, terhes nők csont-, fogfájdalmait, fogpusztulása azonnal megszünik.

Főaktár: Szkoumál Jenő
gyógyszerésznél
UJSZÁSZ.

Hivatalra minden gyógyszerértéknak meghibáztatik.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és poroszországi salak és pormentes szalon szén, továbbá budapesti légszuszgyári, valamint poroszországi pírzen (coaks) a bánya által előírt eredeit ár mellett alólírottnál megrendelhető.

Pontos szállításért szavatosságo: vállal:

HOFFER MIKSA
1000 hazai és poroszországi
bánya, kőszuszgyár.
JÁSZBERÉNYEN.

Akác és virág-méz!

Gyors és pontos kiszolgálás.

Kaphatók:

Magyar gyártmányú tea-süteménykülönlegességek leg nagyobb választékban, az általános drágaság dacára hihetetlen olcsók.

Rumok, likörök, tokaji gyógy-aszúk, visontai és villányi vörös gyógyborok, minden híres borvidék: borai, valamint helyi termésű boraimat a legjutányosabb árak mellett ajánlom.

Róczyán Kálmán

fűszer- és csemegeüzlete

JÁSZBERÉNY,

a nagyipommal szemben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Állandóan friss teava!

Hi olcsó és jó kávét akar, tegyen próbát általam házilag pörkölt kávéfajokból, mindig friss, pörkölt állapotban kaphatók.

Minden hétfőn friss mentesárunk.

Kaphatók bel- és külföldi sajtok:

Ementháli, trappista, magyaróvári, rokforti, dőri-pusztai, pécsi csemege, imperiál, parmasán, lipói juhturó. Sós pácolt és olajos halak nagy választékban

?

Szigoruan szolid és olcsó árak. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Diszes dobozos cukorkák

Értesítés.

Értesitem a t. közönséget, hogy

lakatosműhelyemet
egy új

forrasztógéppel

szereztem fel. Minden e szakmába vágó munkát **gyorsan és pontosan**

vegek így elvégzők: **lúbas öntvények törött alakítások, géprészek, —**

sárga vagy vörös rézmunkák — összerasztásokat, kazinópedés kijavítását, kazincsövek kifordítását, továbbá vető- és számtógépek részecinek összerasztását s ilyenek teljes kiállítását.

Hivemű munkáimért árajánlatot szívesen szolgálok.

Tisztelettel

Siha István

lakatos, Jászberény, Határ-u. 21.

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és folyóiratot támogatni, fellendíteni, versenyképessé tenni és a legszélesebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy **nagy sajtóalapot** létesítésére törekszik.

Tágja **leket** minden keresztény férfi vagy nő — a **rendes tag** felvételként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A **jótevő** tagok sorába tartozik aki éventéknél legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — **Alapító** tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a megszabott célra. — **Disztag** című illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Paranczélek-tére 7. U. lépcs. I. em.

?? ? ??

Üzletemben kapható az

„Új polgári perrendtartás kézikönyve“

tetszetős zsebkönyv alakban, tartós, szíves vászonkötésben, körülbelül 492 oldalnyi terjedelművel, melyhez **dr. Török Sándor** napudpsi ügyvéd kimerítő és könnyen érthető magyarázatot írt.

A könyv bolti ára **8 korona**. A „Jász Ujság” előfizetői **6 korona 40 fillérért** kapják.

Ez a törvénykönyvet, amelynek megszerzése minden polgárnak egyaránt érdekben áll, különösen kereskedők, ipari vállalkozók, ügyvédek, pénzügyészek, törvényhatóságok stb. fogják használni forgatni.

Pesti Péter

könyvnyomdája.

„**PFAFF**“

varrógép villanyerőre!!!

Legelőször és legutolsóbb a világon **Ordnung** 3 díjért legyazott örökös munkaképességű mellet. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bebizonyított dolog és ami fő, minden farszág nélkül.

Ajánlja
zajtalan és
könnyűjárású

Singer-Central-Böblingen
kalkhajós-tulkaos varrógépeit házilap ipari előkora.

Sérvkötek, gummiúrat, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők

nagy választékban.

Ervállalás toronyórák felállítását és javítását, fali- és zsebrórák, ékszerök, valamint mindenféle tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és ütőzsebrórák nagy raktára.

Nagy tartalmú por- és ezüst-ékszerek, ékszerek, ezüst-ékszerek és

ezüst dísz tárgyakból

melék ajándékoknak igen alkalmasok. Ugyancsak

üveg- és porcellánárak

nagyraktár.

Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legelőszörben nálam szerzetők be.

Műhímezés és applikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. **Pontos és szolid kiszolgálás.**

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA

órák, ékszerész és mechanikus

Jászberény,

a Jászberényi Népbank épületében.